

**Notitie : Quickscan flora en fauna Demmerik
31 te Vinkeveen**

Locatie : Demmerik 31, Vinkeveen, Gemeente De Ronde Venen
Datum : 9 mei 2016
Opdrachtgever :
Ter attentie van :
Projectnummer : 211x07599
Opgesteld door : Ineke Kroes

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Agenda Vitaal Platteland zijn ruimtelijk vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV 2014). De EHS is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de EHS. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde algemene zorgplicht (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet veront-rusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrictlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten').

Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze Quickscan flora en fauna

In de Quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 24 april 2015 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Flora- en faunawet vooronderzoek) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bron-

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

nenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD) de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

Ligging van het plangebied

Het plangebied ligt aan de zuidrand van het dorp Vinkeveen, binnen de lintbebouwing van de Demmerik. De Amersfoortcoördinaten van het midden van de locatie zijn X= 124.041; Y=468.915. De ligging van het plangebied is te zien in onderstaande afbeeldingen (fig. 1 en 2).

Fig. 1. Ligging van het plangebied (rode ster)

Fig. 2. Ligging van het plangebied (rood omlijnd)

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een langwerpige legakker in het veenweidegebied, aan de rand van Vinkeveen. Op de legakker staat een paardenshuur, met daarnaast een oude fruitboomgaard met een gazon. Achter schuur en boomgaard zijn twee paardenbakken, gevuld met zand, in het verlengde van elkaar, over de hele breedte van de legakker. Achter de paardenbakken strekt de legakker zich verder uit. Dit deel hoort echter niet bij het plangebied. De omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit legakkers met boerderijen erop en water ertussen. Schuin tegenover het plangebied, aan de overzijde van de weg staat een wit gebouw (Spoorhuis) met een parkeerplaats ervoor, en er is een woonwijkje met eengezinswoningen. Figuren 3 t/m 8 geven een impressie van het plangebied.

Fig. 3. Overzicht plangebied met paardenshuur, kippenhok en legakker op achtergrond

Fig. 4. Vooraanzicht paardenshuur.

Fig. 5. Interieur paardenshuur, met vele zwaluwennesten (boerenzwaluw).

Fig. 6. Fruitboomgaard naast de paardenstal, aan de noordkant.

Fig. 7. Oud kippenhok, achter de fruitboomgaard.

Fig. 8. Kleine ruigte achter het kippenhok.

Fig. 9. Paardenbak, met in het verlengde de tweede paardenbak

Fig. 10. Legakker achter het plangebied.

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft een bestemmingsplanwijziging, zodanig dat er op het perceel een woning gerealiseerd kan worden, met als gevolg dat de ruimtelijke kwaliteit verbeterd wordt en overlast verminderd.

De paardenstal en het kippenhok zullen gesloopt worden. Hiervoor in de plaats zal een woning komen. De paardenbakken zullen worden omgezet in natuurlijke groenstroken. Er zal wat ruigtevegetatie verdwijnen en er zal grondverzet plaatsvinden.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied het Botshol ligt op ruim 4,5 kilometer afstand van het plangebied. Gezien de afstand tot en de aard van de ontwikkelingen zijn negatieve effecten op het Natura 2000 gebied op voorhand uitgesloten. In de planvorming hoeft derhalve verder geen rekening gehouden te worden met de Natuurbeschermingswet.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt gedeeltelijk binnen, en gedeeltelijk buiten de EHS en PRV 2014. De legakker behoort tot de EHS, de paardenbakken horen deels tot de EHS. De schuur en het kippenhok liggen geheel buiten de EHS. (zie fig. 11)

Gezien het feit dat de te slopen panden geheel buiten de EHS liggen, en de paardenbakken die veranderen in natuurlijk groen, binnen begrensde planologische gebiedsbescherming zal hiervoor in de planvorming verder geen rekening gehouden hoeven te worden. Het feit dat de paardenbakken verdwijnen, en dat daar groen voor in de plaats komt is juist gunstig voor de planologische gebiedsbescherming.

Fig. 11. Provinciale gebiedsbescherming, groengekleurd aangegeven.

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

Er zijn tijdens het veldbezoek in het plangebied geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Uit bronnenonderzoek blijkt dat in de nabije omgeving de rietorchis, de ronde zonnedauw en de veldsalie voorkomen. Het plangebied zelf is voor het grootste deel bestraat, relatief goed onderhouden gras of kaal zand. Het achterliggende deel van de legakker, wat aan het plangebied grenst en bij de EHS hoort, is mogelijk wel geschikt voor rietorchis of ronde zonnedauw, maar niet voor veldsalie. Deze natuurstrook op de legakker blijft geheel intact en kan zelfs groeien als de paardenbakken omgezet worden in natuurlijk groen. Negatieve effecten voor beschermde vaatplanten zijn op het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt mogelijk geschikt habitat voor enkele soorten algemeen beschermde (tabel 1) grondgebonden zoogdieren zoals veldmuis en mol. Gezien het feit dat de legakker tot voor kort een eiland was, is de kans op het voorkomen van deze grondgebonden zoogdieren echter niet groot, maar desalniettemin niet uit te sluiten. Van strenger beschermde grondgebonden zoogdieren zijn tijdens het veldbezoek geen verblijfplaatsen dan wel sporen aangetroffen. Uit bronnenonderzoek blijkt dat de waterspitsmuis (tabel 3) in de omgeving voorkomt. De waterspitsmuis komt echter alleen voor op plaatsen waar bodembedekkende vegetatie aanwezig is (www.zoogdiervereniging.nl). Dit is niet het geval op het plangebied.

Effectenbeoordeling

Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van de waterspitsmuis (tabel 3) of andere strenger beschermde grondgebonden zoogdieren. Negatieve effecten voor zwaarder beschermde soorten grondgebonden zoogdieren worden op voorhand uitgesloten.

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van meerdere soorten streng beschermde vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en watervleermuis (allen tabel 3). De schuur leent zich niet voor vleermuizen, het kippenhok evenmin. Er zijn geen dikke bomen op het plangebied aanwezig. Het plangebied en de achterliggende strook legakker leent zich ook niet voor foeragerende vleermuizen, met uitzondering van de rij jonge geknotte elzen en enige knotwilgen langs de eerste paardenbak. Deze rij bomen blijft echter intact. Onder voorwaarde dat de bomenrij langs het plangebied volledig intact blijven, worden negatieve effecten voor vleermuizen op voorhand uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn op en rondom het plangebied een paar houtduiven, een ekster, een paar koolmeesjes, en een paar merels aangetroffen. In de schuur zijn diverse bewoonde nesten gevonden van de boerenzwaluw. Het veldbezoek is uitgevoerd in het broedseizoen.

Nestlocaties van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en worden daarmee uitgesloten. Het plangebied zelf vormt ook geen geschikt leefgebied voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waarvan ook het leefgebied/de functionele leefomgeving beschermd is) die bekend zijn uit de omgeving en die daar tot broeden kunnen komen zoals kerkuil, steenuil, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer en wespandief. Wel is in voorgaande jaren op de naastliggende legakker bij burens, een jaarrond beschermd nest geweest van de ransuil. Echter, deze ransuil is de laatste paar jaren niet meer op die locatie waargenomen door de buurtbewoners. Het plangebied biedt overigens zeer weinig foerageergelegenheid voor de ransuil, nu de legakker niet meer gebruikt wordt voor beweiding van paarden.

Effectenbeoordeling

De planlocatie is ongeschikt voor nestlocaties van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten.

De planlocatie zelf is ook niet geschikt als leefgebied voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, zoals bijvoorbeeld de ransuil, die in het verleden vlak in de buurt gebroed heeft. Effecten op de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, zoals de ransuil, worden op voorhand uitgesloten.

Nesten van de boerenzwaluw zijn niet jaarrond beschermd, maar inventarisatie is wel gewenst. Werkzaamheden zijn mogelijk tussen november en eind maart. Werkzaamheden buiten die periode zijn mogelijk na overleg met een ter zake kundige ecoloog en eventuele mitigerende maatregelen.

Voor de voorgenomen ontwikkeling zal wellicht grasvegetatie en een klein hoekje ruigtevegetatie worden weggehaald. De nesten van vogelsoorten die hierin kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden. Door werkzaamheden buiten deze broedperiode uit te voeren, wordt het risico op verstoring van broedsels sterk verminderd.

De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Indien op een locatie geen broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door inspectie voor aanvang van werkzaamheden op aanwezige legsels of nestjongen en indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, worden negatieve effecten voor vogels uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied zelf is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van vissen en van voortplantingsplaatsen van amfibieën binnen het plangebied is daarmee uitgesloten. Het plangebied wordt echter wel aan drie kanten begrensd door oppervlaktewater. Uit de omgeving zijn de kleine modderkruiper (tabel 2) en de bittervoorn (tabel 3) bekend. De omringende waterpartijen blijven echter geheel intact. Nadelige effecten voor de kleine modderkruiper en de bittervoorn worden op voorhand uitgesloten.

Bronnenonderzoek toont aan dat in de omgeving de rugstreeppad voorkomt. Voor de rugstreeppad is binnen het plangebied echter geen geschikt habitat aanwezig. Incidenteel voorkomen van een zwerfend exemplaar van de gewone pad of middelste groene kikker (tabel 1) binnen het plangebied kan echter niet helemaal uitgesloten worden. Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor reptielen, het voorkomen hiervan wordt op voorhand uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Voor beschermde ongewervelde soorten heeft het plangebied weinig waarde door het ontbreken van geschikt habitat. Het voorkomen van strenger beschermde ongewervelde soorten (tabel 2 en 3) is met voldoende zekerheid uit te sluiten omdat dergelijke soorten zeer specifieke eisen aan hun leefomgeving stellen.

Conclusie en aanbevelingen

- Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van de waterspitsmuis of andere strenger beschermde grondgebonden zoogdieren. Negatieve effecten voor zwaarder beschermde soorten grondgebonden zoogdieren worden op voorhand uitgesloten
- De planlocatie is niet geschikt als leefgebied voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, zoals bijvoorbeeld de ransuil, die in het verleden vlak in de buurt gebroed heeft. Effecten op de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, worden op voorhand uitgesloten.
- Nesten van de boerenzwaluw zijn niet jaarrond beschermd, maar inventarisatie is wel gewenst. Werkzaamheden zijn mogelijk tussen november en eind maart. Werkzaamheden buiten die periode zijn mogelijk na overleg met een ter zake kundige ecoloog en eventuele mitigerende maatregelen.
- Binnen het plangebied zijn mogelijk broedende vogels te verwachten in de grasvegetatie en het kleine ruigteveldje, de jonge geknotte elzen en knotwilgen langs de paardenbak en overige vegetatie. De nesten van vogelsoorten die hier kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broeden nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Voor de binnen het plangebied voorkomende vogelsoorten kan de periode tussen half maart en half augustus worden aangehouden als broedseizoen. Door het uitvoeren van werkzaamheden buiten de broedperiode uit te voeren en/of inspectie voor aanvang van werkzaamheden op de aanwezigheid van broedende vogels, kunnen negatieve effecten voorkomen worden.
- Binnen het plangebied zijn geen zwaarder beschermde soorten planten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vissen, amfibieën, reptielen en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn echter geen specifieke maatregelen nodig voor planten, zoogdieren, amfibieën en overige ongewervelden.